RÅDETS HENSTILLING

af 2. december 1996

om ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen

(96/694/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 235,

som henviser til forslag fra Kommissionen,

som henviser til udtalelse fra Europa-Parlamentet [1],

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg [2], og

som tager følgende i betragtning:

(1) Rådet har vedtaget en række retsakter og indgået flere politiske forpligtelser vedrørende ligebehandling og lige muligheder for mænd og kvinder [3] [4] [5] [6];

---

[1] EFT nr. C 166 af 10. 6. 1996, s. 276.

[2] EFT nr. C 204 af 15. 7. 1996, s. 21.

[3] — Rådets direktiv 75/117/EØF af 10. februar 1975 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger om gennemførelse af princippet om lige løn til mænd og kvinder (EFT nr. L 45 af 19. 2. 1975, s. 19).

— Rådets direktiv 76/207/EØF af 9. februar 1976 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår (EFT nr. L 39 af 14. 2. 1976, s. 40).

— Rådets direktiv 79/7/EØF af 9. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring (EFT nr. L 6 af 10. 1. 1979, s. 24).

— Rådets direktiv 86/378/EØF af 24. juli 1986 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger (EFT nr. L 225 af 12. 8. 1986, s. 40).

— Rådets direktiv 86/613/EØF af 11. december 1986 om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv, herunder i landbrugserhverv, samt om beskyttelse af kvinder i selvstændige erhverv i forbindelse med graviditet og barsel (EFT nr. L 359 af 19. 12. 1986, s. 56).

— Rådets direktiv 92/85/EØF af 19. oktober 1992 om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af sikkerheden og sundheden under arbejdet for arbejdstagere, som er gravide, som lige har født, eller som ammer (EFT nr. L 348 af 28. 11. 1992, s. 1).

[4] — Rådets afgørelse 95/593/EF af 22. december 1995 om Fællesskabets handlingsprogram på mellemlang sigt om lige muligheder for mænd og kvinder (1996-2000) (EFT nr. L 335 af 30. 12. 1995, s. 37).

[5] — Rådets henstilling 84/635/EØF af 13. december 1984 om fremme af positive foranstaltninger til fordel for kvinder (EFT nr. L 331 af 19. 12. 1984, s. 34).

— Rådets henstilling 92/241/EØF af 31. marts 1992 om børnepasning (EFT nr. L 123 af 8. 5. 1992, s. 16).

[6] — Rådets resolution af 12. juli 1982 om fremme af lige muligheder for kvinder (EFT nr. C 186 af 21. 7. 1982, s. 3).

— Rådets resolution af 7. juni 1984 om foranstaltninger til bekæmpelse af kvindearbejdsløsheden (EFT nr. C 161 af 21. 6. 1984, s. 4).

— Resolution vedtaget af Rådet og af undervisningsministrene, forsamlet i Rådet den 3. juni 1985, om et handlingsprogram om lige muligheder for piger og drenge på uddannelsesområdet (EFT nr. C 166 af 5. 7. 1985, s. 1).

— Rådets anden resolution af 24. juli 1986 om fremme af lige muligheder for mænd og kvinder (EFT nr. C 203 af 12. 8. 1986, s. 2).

— Rådets resolution af 16. december 1988 om kvinders tilbagevenden til eller sene indtræden på arbejdsmarkedet (EFT nr. C 333 af 28. 12. 1988, s. 1).

— Rådets resolution af 29. maj 1990 om beskyttelse af kvinders og mænds værdighed på arbejdspladsen (EFT nr. C 157 af 27. 6. 1990, s. 3).

— Rådets resolution af 21. maj 1991 om Fællesskabets tredje handlingsprogram på mellemlang sigt om lige muligheder for kvinder og mænd (1991-1995) (EFT nr. C 142 af 31. 5. 1991, s. 1).

— Rådets resolution af 22. juni 1994 om fremme af lige muligheder for mænd og kvinder gennem strukturfondene (EFT nr. C 231 af 20. 8. 1994, s. 1).

— Resolution, vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, af 6. december 1994 om kvinders ligeberettigede deltagelse i en beskæftigelsesfremmende strategi for økonomisk vækst i Den Europæiske Union (EFT nr. C 368 af 23. 12. 1994, s. 3).

— Rådets resolution af 27. marts 1995 om ligevægt i kvinders og mænds deltagelse i beslutningstagningen (EFT nr. C 168 af 4. 7. 1995, s. 3).

— Resolution vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, af 5. oktober 1995, om kvinders og mænds image i reklamer og medier (EFT nr. C 296 af 10. 11. 1995, s. 15).

(2) stats- og regeringscheferne, forsamlet i Det Europæiske Råd i Essen, i Cannes og i Madrid, har understreget, at bekæmpelsen af arbejdsløshed samt lige muligheder for mænd og kvinder er prioriterede opgaver for Den Europæiske Union og dens medlemsstater;

(3) kvinders adgang til beslutningstagningen har været genstand for særlig opmærksomhed i Rådets henstilling 84/635/EØF af 13. december 1984 om fremme af positive foranstaltninger til fordel for kvinder [1], i Rådets anden resolution af 24. juli 1986 om fremme af lige muligheder for mænd og kvinder [2], i Rådets resolution af 21. maj 1991 om Fællesskabets tredje handlingsprogram på mellemlang sigt om lige muligheder for kvinder og mænd (1991-1995) [3], i Rådets resolution af 27. marts 1995 om ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningstagningen [4] og i Rådets afgørelse 95/593/EF af 22. december 1995 om Fællesskabets handlingsprogram på mellemlang sigt om lige muligheder for mænd og kvinder (1996-2000) [5];

(4) Europa-Parlamentet har i sin beslutning af 11. februar 1994 om kvinders deltagelse i beslutningsprocesserne [6] anmodet Kommissionen om »med henblik på at afskaffe de individuelle hindringer for kvinder med hensyn til deltagelse i beslutningsprocessen energisk at gå ind for gennemførelsen af ligestillingspolitikken under Fællesskabets tredje handlingsprogram« samt at definere »foranstaltninger og aktioner til fremme af kvinders deltagelse i beslutningsprocessen«;

(5) i erklæringen og i handlingsprogrammet fra fjerde verdenskonference om kvinder (den 4.-15. september 1995 i Beijing) lægges der stor vægt på behovet for at sikre en ligelig fordeling af ansvar, magt og rettigheder, og medlemsstaterne har erklæret sig villige til at iværksætte handlingsprogrammet;

(6) kvinders deltagelse i beslutningsprocessen forudsætter, at de er repræsenteret i besluttende organer på alle niveauer i det politiske, økonomiske, sociale og kulturelle liv, og kræver navnlig, at de beklæder ansvarsfulde stillinger og besluttende poster;

(7) kvinderne er stadig underrepræsenteret i besluttende organer på det politiske, økonomiske, sociale og kulturelle område;

(8) den ringe repræsentation af kvinder i besluttende organer skyldes bl.a. kvinders sene adgang til ligestilling med hensyn til borgerlige rettigheder, barrierer for gennemførelsen af deres økonomiske uafhængighed samt vanskeligheder med at forlige de professionelle og familiemæssige forpligtelser;

(9) ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen er et demokratisk krav;

(10) den ringe repræsentation af kvinder på besluttende poster er et tab for samfundet som helhed og kan forhindre, at hele befolkningens interesser og behov tages fuldt ud i betragtning;

(11) foranstaltningerne med hensyn til ligelig deltagelse af kvinder og mænd i beslutningsprocessen i alle sektorer bør gennemføres parallelt med, at kvinder og mænd sikres lige muligheder inden for alle politikker og aktioner;

(12) ved en ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen kan der opstå idéer, værdier og anderledes adfærd, som går i retning af en mere retfærdig og mere ligeværdig verden såvel for mænd som for kvinder;

---

[1] EFT nr. L 331 af 19. 12. 1984, s. 34.
[2] EFT nr. C 203 af 12. 8. 1986, s. 2.
[3] EFT nr. C 142 af 31. 5. 1991, s. 1.
[4] EFT nr. C 168 af 4. 7. 1995, s. 3.
[5] EFT nr. L 335 af 30. 12. 1995, s. 37.
[6] EFT nr. C 61 af 28. 2. 1994, s. 248.

(13) medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter, de politiske partier og organisationer, de ikke-statslige organisationer samt medierne spiller en afgørende rolle i opbygningen af et samfund, hvor ansvar på det politiske, økonomiske, sociale og kulturelle område udøves på ligelig basis af mænd og kvinder;

(14) der må fastlægges retningslinjer for at fremme en ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen med henblik på at sikre lige muligheder for mænd og kvinder, og i forbindelse med Fællesskabets handlingsprogram på mellemlang sigt om lige muligheder for kvinder og mænd (1996-2000) må disse retningslinjer gøres mere effektive gennem udveksling af information om god praksis;

(15) denne henstilling anvendes kun inden for rammerne af Fællesskabets beføjelser; ligebehandling af mandlige og kvindelige arbejdstagere er et af Fællesskabets mål, for så vidt det navnlig drejer sig om at fremme en udjævning af arbejdstagernes leve- og arbejdsvilkår på et stadigt stigende niveau;

(16) traktaten indeholder ikke anden hjemmel til vedtagelse af denne henstilling end artikel 235,

I. HENSTILLER TIL MEDLEMSSTATERNE:

1. at vedtage en samlet, integreret strategi for at fremme en ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen og med henblik herpå at udvikle eller indføre passende foranstaltninger, eventuelt i form af love og/eller administrative bestemmelser og/eller incitamenter;

2. a) at bevidstgøre alle, der er involveret i undervisnings- og uddannelsesprocessen på alle niveauer, herunder dem, der er ansvarlige for undervisningsmateriale, over for vigtigheden af:

   — at der gives et realistisk og fuldstændigt billede af kvinders og mænds roller og kunnen i samfundet uden diskriminerende fordomme og stereotyper

   — en mere ligelig fordeling af ansvar i arbejds- og familielivet samt i sociale sammenhænge mellem kvinder og mænd, og

   — en ligelig deltagelse af kvinder og mænd i beslutningsprocessen på alle niveauer

   b) på alle uddannelses- og undervisningsniveauer at tilskynde piger og kvinder til aktivt at deltage og udtrykke sig lige så aktivt og i lige så fuldt omfang som drenge og mænd i uddannelses- og undervisningsaktiviteter med henblik på at forberede dem på at spille en aktiv rolle i samfundet, herunder i det politiske, økonomiske, sociale og kulturelle liv, og især i beslutningsprocessen

   c) at bevidstgøre befolkningen om betydningen af at formidle et billede af mænd og kvinder, der hverken forstærker eller underbygger de diskriminerende stereotyper, der er baseret på en kønsbestemt fordeling af opgaver

   d) uden at indskrænke foreningers og organisationers autonomi, at opmuntre og støtte disses anstrengelser i alle samfundslag for at fremme kvinders adgang til beslutningsprocessen samt mænd og kvinders ligelige deltagelse i besluttende organer

   e) uden at indskrænke arbejdsmarkedets parters autonomi at fremme og støtte disses bestræbelser for at fremme mænds og kvinders ligelige deltagelse i deres aktiviteter og understrege disses ansvar for, at der tilskyndes til opstilling af kvindelige kandidater ved udnævnelsen af medlemmer af forskellige offentlige udvalg og kommissioner i de forskellige medlemsstater og på fællesskabsplan

   f) at udarbejde, iværksætte og fremme offentlige kampagner, som skal gøre befolkningen bevidst om nytteværdien og fordelene for samfundet som helhed ved en ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen;

3. a) at fremme og forbedre indsamling og offentliggørelse af statistiske data, som kan give bedre viden om mænds og kvinders relative deltagelse på alle niveauer i beslutningsprocessen på det politiske, økonomiske, sociale og kulturelle område

   b) at støtte, udvikle og tilskynde til kvantitative og kvalitative studier af mænds og kvinders deltagelse i beslutningsprocessen og især af

      — juridiske, sociale og kulturelle barrierer for det ene eller det andet køns adgang til og deltagelse i beslutningsprocessen

      — strategier, som vil gøre det muligt at overvinde disse forhindringer, og

      — nytteværdien og fordelene for samfundet og for demokratiet ved en ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen

   c) at fremme, støtte og tilskynde til initiativer, som kan give eksempler på god praksis inden for forskellige områder af beslutningsprocessen, og at udvikle programmer til udbredelse og udveksling af erfaringer med henblik på at gøre sådanne aktioner almindelige;

4. a) at fremme en ligelig deltagelse af mænd og kvinder i organer og udvalg inden for den statslige sektor på alle niveauer

   b) at bevidstgøre de involverede parter om vigtigheden af at tage initiativer, der tager sigte på at udvirke, at mænd og kvinder repræsenteres ligeligt i offentlige stillinger på alle niveauer, idet der lægges særlig vægt på at fremme en afbalanceret sammensætning af udvalg, kommissioner og arbejdsgrupper såvel på nationalt plan som på fællesskabsplan

   c) at fastsætte, iværksætte eller udvikle en sammenhængende række strategier, der fremmer ligestillingen i den offentlige sektor, og som respekterer begrebet om ligelig deltagelse i beslutningsprocessen, og sørge for, når rekrutteringen sker ved hjælp af udvælgelsesprøver, at sammensætningen af de udvalg, som skal udarbejde prøverne, og sammensætningen af udvælgelseskomitéerne har en så ligelig fordeling af mænd og kvinder som muligt

   d) at tilskynde den private sektor til at øge deltagelsen af kvinder på alle beslutningsniveauer, blandt andet gennem vedtagelse eller inden for rammerne af ligestillingsplaner og positive særforanstaltninger,

II. ANMODER DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS INSTITUTIONER, ORGANER SAMT KONTORER OG AGENTURER:

om at udarbejde en strategi for at opnå ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen i alle De Europæiske Fællesskabers institutioner, organer samt kontorer og agenturer,

III. OG ANMODER KOMMISSIONEN OM:

1. inden for rammerne af Rådets afgørelse af 22. december 1995 om Fællesskabets handlingsplan på mellemlang sigt om lige muligheder for mænd og kvinder (1996-2000) at tilskynde til og foranledige en systematisk udveksling af oplysninger og erfaringer mellem medlemsstaterne om god praksis og en evaluering af virkningen af de foranstaltninger, der træffes for at tilvejebringe en bedre balance mellem mænd og kvinder i beslutningsprocessen;

2. med dette for øje og inden for disse rammer at intensivere sit arbejde med at informere, mobilisere, tilskynde til forskning og fremme af aktioner med henblik på ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningsprocessen;

3. at forelægge Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport, første gang tre år efter vedtagelsen af denne henstilling og derefter hvert år, om gennemførelsen heraf på baggrund af de oplysninger, som medlemsstaterne og De Europæiske Fællesskabers institutioner, organer samt kontorer og agenturer indsender til Kommissionen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 2. december 1996.

På Rådets vegne

E. FITZGERALD

Formand